

Dokument IAF

Závazný dokument

IAF MD 6:2023, 3. vydání

Závazný dokument IAF pro aplikaci ISO 14065:2020

IAF Mandatory Document for the Application of ISO 14065:2020

Tento dokument je českou verzí dokumentu IAF MD 6:2023. Překlad byl zajištěn Českým institutem pro akreditaci, o.p.s.

This document is the Czech version of the document IAF MD 6:2023. It was translated by the Czech Accreditation Institute.

Datum vydání originálu dokumentu: 1. 11. 2023

Datum účinnosti: 30. 6. 2024

Datum vydání překladu: 19. 6. 2024

Mezinárodní akreditační fórum (The International Accreditation Forum, Inc., IAF) usnadňuje obchod a podporuje průmysl a regulační orgány tím, že spravuje celosvětový systém vzájemného uznávání mezi akreditačními orgány (Accreditation Bodies – ABs), aby mohly být výsledky vydávané orgány posuzujícími shodu (Conformity Assessment Bodies – CABs) akreditované členy IAF akceptovány celosvětově.

Akreditace snižuje riziko pro podniky a jejich zákazníky ujištěním, že akreditované orgány posuzování shody (Conformity Assessment Bodies – CAB) jsou způsobilé provádět činnost v rozsahu své akreditace. Požaduje se, aby akreditační orgány (Accreditation Bodies – AB), které jsou členy IAF, a jimi akreditované orgány posuzování shody, dodržovaly příslušné mezinárodní normy a závazné dokumenty IAF z důvodu shodné aplikace těchto norem.

ABs, které jsou signatáři Multilaterální dohody IAF o vzájemném uznávání (Multilateral Recognition Arrangement – MLA), provádějí pravidelná vzájemná hodnocení s cílem zajistit důvěryhodnost při provádění svých akreditačních programů. Podrobnosti týkající se struktury a rozsahu MLA IAF jsou uvedeny v dokumentu IAF PL 3 – Policies and Procedures on the IAF MLA Structure and for Expansion of the Scope of the IAF MLA. Podrobný rozsah MLA IAF je uveden v IAF MLA Status document.

IAF MLA je strukturována do pěti úrovní: úroveň 1 specifikuje závazná kritéria pro všechny akreditační orgány, ISO/IEC 17011. Kombinace činnosti (činností) úrovně 2 a odpovídající úrovně 3 normativního dokumentu (dokumentů) se nazývá hlavním rozsahem MLA, a kombinace úrovně 4 (pokud je použitelná) a úrovně 5 příslušných normativních dokumentů se nazývá dílčím rozsahem MLA.

- Hlavní rozsah MLA zahrnuje činnosti, např. certifikaci produktů a související závazné normy, např. ISO/IEC 17065. Výstupy provedené orgány posuzujícími shodu na úrovni hlavního rozsahu jsou považovány za rovnocenně spolehlivé.
- Dílčí rozsah MLA zahrnuje požadavky posuzování shody, např. ISO 9001 a specifické požadavky pro jednotlivá schémata, pokud jsou použitelné, např. ISO/TS 22003-1. Potvrzení vydávaná orgány posuzujícími shodu na úrovni dílčího rozsahu se považují za rovnocenná.

MLA IAF poskytuje důvěru, potřebnou pro to, aby trh certifikaci akceptoval. Organizace nebo osoba certifikovaná dle konkrétní normy nebo schématu, která je akreditována akreditačním orgánem – signatářem MLA IAF, může být uznávána po celém světě, což usnadňuje mezinárodní obchod.

Obsah:

0	Úvod	6
1	Předmět normy	7
2	Citované dokumenty	7
3	Termíny a definice	8
4	Zásady	8
5	Obecné požadavky	9
6	Požadavky na strukturu	9
7	Požadavky na zdroje	9
8	Program validace/ověřování	10
9	Požadavky na proces	10
10	Požadavky na informace	12
11	Požadavky na systém managementu	13
	Bibliografie	13

Vypracoval: Technický výbor IAF

Schválili členové IAF

Datum vydání: 1. listopadu 2023

Datum: 3. září 2023

Datum účinnosti: 30. června 2024

Kontaktní osoba pro dotazy: Elva Nilsen, tajemník IAF

Telefon: +1 (613) 454-8159

E-mail: secretary@iaf.nu

IAF Úvod k závazným dokumentům IAF

Termín „má / měl by“ se v tomto dokumentu používá pro označení uznávaného způsobu splnění požadavků normy. Orgán posuzování shody (CAB) může tyto požadavky plnit i ekvivalentním způsobem za předpokladu, že je schopen to akreditačnímu orgánu prokázat.

Termín „musí“ se v tomto dokumentu používá v těch ustanoveních, která jsou, ve vztahu k požadavkům příslušné normy, závazná.

Závazný dokument IAF pro aplikaci ISO 14065

Tento dokument je závazný pro účely jednotného uplatňování normy ISO 14065 pro validaci a ověřování. Všechny články normy ISO 14065 nadále platí a tento dokument nenahrazuje žádné požadavky uvedené v dané normě.

0 Úvod

Norma ISO 14065:2020 je mezinárodní normou, která stanoví požadavky na orgány, které provádějí validaci nebo ověřování environmentálních informací podle normy ISO 14064-3 nebo jiných příslušných norem nebo specifikací. ISO 14065 poskytuje správcům programů environmentálních informací, regulačním orgánům a akreditačním orgánům základ pro posuzování a uznávání kompetence validačních nebo ověřovacích orgánů (VOO). Norma ISO 14065:2020 obsahuje odkazy na články normy ISO/IEC 17029. Proto ISO 14065:2020 nutně vyžaduje aplikaci normy ISO/IEC 17029:2019. ISO 14065:2020 doplňuje požadavky, které jsou relevantní pro validaci a ověřování prohlášení o environmentálních informacích. Zahrnuje také definice používané v závazcích zajištění environmentálních informací a v některých případech nově definuje termíny definované v normě ISO/IEC 17029:2019.

O stanoviska vydávaná akreditovanými VOO se opírá řada programů pro vykazování v oblasti životního prostředí, jako jsou schémata zveřejňování informací a obchodování se skleníkovými plyny (GHG). Zamýšlení uživatelé těchto informací kladou velký důraz na přesnost stanovených a vykazovaných tun CO₂-ekvivalentních emisí nebo propadů. Jedním z konkrétních příkladů, je podávání zpráv o emisích GHG ze strany organizací buď pro regulační účely, nebo jako součást veřejné komunikace o environmentálních informacích organizace. Dalším příkladem je obchodování s komoditami, kdy se kupují a prodávají kompenzační kredity za skleníkové plyny.

Environmentální informace nyní zahrnují další předmět kromě prohlášení o GHG. V současné době ISO 14065 uznává jako předmět spadající do rámce svého rozsahu i prohlášení spojená s vydáváním zelených dluhopisů nebo poskytováním zelených půjček. ISO 14065 také uznává jako svůj předmět informace o klimatických opatřeních přijatých finančními subjekty. Normy a programy související s jinými předměty, u kterých se očekává, že se budou odkazovat na ISO 14065, zahrnují vodní stopy a environmentální značení.

Ověřování se týká environmentálních informací, které jsou historické povahy. Naopak informace týkající se předpokládaných nebo předpovězených hodnot jsou validovány. Ověřování poskytuje zamýšleným uživatelům přiměřenou nebo omezenou záruku, že vykázané informace jsou přesné. Validace poskytuje zamýšleným uživatelům omezené záruky, že pro předpokládané nebo předpovězené informace existuje opodstatněný základ. Důvěra zamýšlených uživatelů ve validované a ověřené údaje environmentálních informací se zvyšuje, jestliže VOO splňují požadavky normy ISO 14065.

Ověřování je proces, při kterém ověřovací orgán posuzuje prohlášení o GHG organizace, produktu nebo projektu podle definovaných ověřovacích kritérií (tento proces se proto zabývá historickými údaji a informacemi). V případě norem ISO 14064-1, ISO 14067 a ISO 14064-2 se bude posouzení zaměřovat jak na soulad s kritérii (tj. definovanými v normě), tak na činnosti, na základě kterých se prokáže, že prohlášení o GHG je přesné a spolehlivé. Ověřovací činnosti jsou založeny na dohodnutých cílech, rozsahu, úrovni jistoty, závažnosti a kritériích.

Validace je proces, kdy validační orgán u určitého projektu posuzuje plán projektu na GHG podle definovaných validačních kritérií (tento proces se proto zabývá posouzením potenciálních budoucích

výsledků). Od zveřejnění normy ISO 14064-3:2019 je validace rovněž uznávána jako vhodná technika pro poskytnutí stanoviska k předpovězeným nebo předpokládaným informacím. Tyto informace mohou být spojeny s očekávaným snížením emisí GHG souvisejícím s inventarizacemi na úrovni organizací i projektů.

V oblasti obchodování s emisemi je nezbytné, aby si VOO při poskytování stanoviska k validaci nebo ověřování byly vědomy důsledků dvojího započítání, dvojího nárokování a dvojí registrace povolenek.

ISO 14064-3:2019 zavedla doplňkovou techniku zvanou dohodnuté postupy (AUP). AUP používají ověřovací techniky, ale jejich provedení nemá za následek vydání stanoviska nebo poskytnutí jistoty zamýšleným uživatelům. Podmínky použití AUP v akreditaci jsou rozvedeny v oddíle 9.2.

Validační nebo ověřovací závazek je jedinečný pro konkrétní prohlášení každého klienta vydané v určitém okamžiku.

Tento závazný dokument obsahuje další pokyny pro aplikaci, které členům IAF umožňují harmonizaci při posuzování VOO podle ISO 14065:2020 a souvisejících norem. Jedná se o důležitý krok k mnohostrannému uznávání akreditace.

Tento dokument bude považován za závazný pro jednotné uplatňování normy ISO 14065. Signatáři Multilaterální dohody IAF a žadatelé o status signatáře budou u sebe navzájem posuzovat implementaci ISO 14065. Předpokládá se, že tento závazný dokument bude přijat akreditačními orgány jako součást jejich obecných pravidel pro akreditaci. Tento dokument by měl být také užitečný pro samotné VOO a pro ty, jejichž rozhodnutí se řídí stanovisky VOO k validaci nebo ověřování.

Tento dokument se řídí strukturou ISO 14065 a nadpisy jsou uvedeny tučně. Kritéria specifická pro IAF jsou identifikována písmeny „MD“, za nimiž následuje referenční číslo označující článek v ISO 14065, který obsahuje související požadavky. Ve všech případech se odkaz v textu tohoto dokumentu na „článek XXX“ vztahuje k článku v ISO 14065, není-li uvedeno jinak.

ISO 14065:2020 připouští použití ISAE 3000 a ISRS 4400 jako kritérií, která může VOO použít při validaci nebo ověřování, pokud jsou jejich předmětem zelené dluhové nástroje nebo klimatická opatření přijatá finančními subjekty. Standard ISAE 3000 byl zdrojovým dokumentem pro ISO 14064-3 a je běžně používán odborníky z oblasti financí a účetnictví. Standard ISAE je založen na zásadách a stanoviska podléhají posouzení rizik a profesnímu úsudku odborníků, kteří jej uplatňují.

1 Předmět normy

Tento dokument je závazný pro jednotné uplatňování normy ISO 14065:2020 pro akreditaci validačních nebo ověřovacích orgánů (VOO) pro validaci nebo ověřování environmentálních informací.

Všechny články normy ISO 14065:2020 nadále platí a tento dokument nenahrazuje žádné požadavky uvedených norem.

2 Citované dokumenty

Pro účely tohoto dokumentu platí citované dokumenty uvedené v ISO 14065 a následující. U datovaných odkazů platí pouze citované vydání. U nedatovaných odkazů platí poslední vydání citovaného dokumentu (včetně případných změn).

ISO 14065 Obecné zásady a požadavky na orgány validující a ověřující environmentální informace

ISO/IEC 17029 Posuzování shody – Obecné zásady a požadavky na validační a ověřovací orgány

ISO 14064-3 Skleníkové plyny – Část 3: Specifikace s návodem na ověřování a validaci prohlášení o skleníkových plynech

ISO 14066 Environmentální informace – Požadavky na odbornou způsobilost týmů pro validaci a ověřování environmentálních informací

Poznámka: V bibliografii jsou uvedeny odkazy na dokumenty, které nejsou normativními odkazy.

3 Termíny a definice

Pro účely tohoto dokumentu platí termíny a definice uvedené v ISO 14065, ISO 14064-3 a následující.

3.1 Posouzení závažnosti

Přezkoumání prohlášení o environmentálních informacích za účelem identifikace potenciálně závažných informací (ISO 14064-3, 3.6.8).

Poznámka: V prohlášeních o skleníkových plynech mohou závažné kvantitativní informace souviset se zdroji, jímkami nebo rezervoáry.

4 Zásady

4.1 Obecné

Žádné další zásady pro ISO 14065.

4.2 Zásady procesu validace/ověřování

Žádné další zásady pro ISO 14065.

4.3 Zásady pro validační/ověřovací orgány

Žádné další zásady pro ISO 14065.

4.4 Konzervativnost

Žádné další zásady pro ISO 14065. Princip konzervativnosti se obvykle uplatňuje při výběru metod stanovení množství nebo výběru výchozí hodnoty pro projekty, kdy má vykazující subjekt možnost volby mezi různými alternativami.

4.5 Odborná skepse

Žádné další zásady pro ISO 14065.

5 Obecné požadavky

5.1 Právní subjekt

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

5.2 Odpovědnost za prohlášení o validaci/ověření

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

5.3 Management nestrannosti

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

5.4 Odpovědnost

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

6 Požadavky na strukturu

6.1 Organizační struktura a vrcholové vedení

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

6.2 Provozní řízení

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

7 Požadavky na zdroje

7.1 Obecné

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

7.2 Pracovníci

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

7.3 Proces řízení kompetencí pracovníků

MD 7.3.1.

VOO musí prokázat, jak byly hodnoceny kompetence pracovníků. Osoby provádějící hodnocení pracovníků musí být kompetentní.

Poznámka: Hodnotitel může být v externím nebo interním postavení vůči VOO.

7.4 Externí zajišťování

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

8 Program validace/ověřování

MD 8.1.

VOO musí zavést vývojový proces pro každý nový program validace nebo ověřování environmentálních informací, ve kterém chce působit. Tento vývojový proces musí poskytovat výstupy týkající se:

- identifikace zamýšlených uživatelů a jejich očekávání a požadavků vztahujících se k výsledkům validačních nebo ověřovacích činností,
- přezkoumání a pochopení příslušné oblasti validace/ověřování, včetně příslušných kritérií,
- přezkoumání a pochopení příslušných kritérií pro validaci nebo ověřování,
- zohlednění strategických a obchodních rizik VOO,
- určení požadavků na kompetence týmu pro validaci/ověřování, validátorů nebo ověřovatelů, nezávislých posuzovatelů a podpůrných pracovníků, které jsou relevantní pro kritéria každé validace a každého ověřování,
- potvrzení, že navrhované dohody týkající se validace nebo ověřování jsou schopny splnit požadavky příslušného programu,
- nezbytných nástrojů pro shromažďování důkazů během validace/ověřování.

Poznámka: Prvky validačních a ověřovacích programů jsou uvedeny v příloze A normy ISO/IEC 17029

9 Požadavky na proces

9.1 Obecné

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

9.2 Před uzavřením závazku

MD 9.2.1.

VOO musí potvrdit typ závazku s klientem nebo odpovědnou stranou. Typem může být ověřování, validace, dohodnuté postupy (AUP) nebo smíšený závazek.

MD 9.2.2. (ISO/IEC 17029)

AUP se použijí, pokud zamýšlení uživatelé požadují výsledky ověřovacích činností spočívajících ve shromažďování důkazů, ale nevyžadují stanovisko ověřovatele. VOO musí použít AUP pouze v rámci akreditované validace a akreditovaného ověřování za těchto podmínek:

- Jsou uplatněny požadavky ISO/IEC 17029.
- Dohodnuté postupy byly stanoveny předem a byly dohodnuty s klientem nebo odpovědnou stranou.
- V souladu s požadavky normy ISO/IEC 17029 (viz čl. 9.6 a 9.7) se musí provést nezávislé přezkoumání a schválení vydání zprávy o faktických zjištěních.
- Zpráva VOO o faktických zjištěních musí jasně popisovat omezení používání a šíření zprávy o faktických zjištěních. Zpráva o faktických zjištěních smí být určena pouze pro organizaci a zamýšlené uživatele.
- Zpráva o faktických zjištěních jasně popisuje provedené postupy a faktická zjištění vyplývající z těchto postupů.

Kromě toho může program specifikovat použití AUP namísto závazku jistoty.

Poznámka: ISO 14064-3 vyžaduje „dostatečnost důkazů“ na podporu prohlášení o GHG a uvádí, že pokud chybí dostatečné informace, ověřování/validace nesmí pokračovat (5.4.2). Dostatečné informace pro podložení prohlášení o environmentálních informacích nemusí být k dispozici, pokud prohlášení obsahuje informace poskytnuté třetími stranami, např. dodavateli. V takových případech se VOO a jeho klient mohou dohodnout na typu smíšeného závazku (5.1.2), který může zahrnovat použití AUP pro prohlášení, u nichž ověřovatel není schopen stanovit existenci datových stop (6.1.3.2) nebo porozumět systémům a kontrolám správy dat, které tyto informace generovaly (6.1.3.3).

VOO musí zaznamenat časovou alokaci pro závazek a odůvodnit jej na základě přezkoumání poskytnutých informací.

Poznámka: Pro AB je použití AUP volitelné.

9.3 Závazek

MD 9.3.1. (ISO/IEC 17029)

VOO musí zajistit, že jeho dohoda vyžaduje, aby klient spolupracoval v případě, že zjištěné skutečnosti nebo informace významně ovlivňují stanovisko k validaci nebo ověřování.

Právně vymahatelná dohoda musí zahrnovat politiku upravující marketing a další odkazy na VOO, které VOO umožní svým klientům používat v souvislosti s jakýmkoli prohlášením o environmentálních informacích. Pokud je uděleno právo k používání validační nebo ověřovací značky nebo konkrétního textu, musí být v návrhu validovaného nebo ověřeného prohlášení o environmentálních informacích jeho použití stanoveno jednoznačně. Tato politika musí zajišťovat soulad s přílohou B, odkaz na validovaná/ověřená prohlášení a používání značek.

9.4 Plánování

MD 9.4.2.1.

VOO musí dokumentovat výsledky strategické analýzy¹.

¹ ISO 14064-3 6.1.1 Strategická analýza

9.5 Provedení validace/ověřování

MD 9.5.4.1. (ISO/IEC 17029)

V případě prohlášení s kvantitativními informacemi musí VOO provést posouzení závažnosti (3.1) v souvislosti s prohlášením za účelem identifikace potenciálně závažných vstupů.

Poznámka: U skleníkových plynů zahrnují vstupy zdroje, jímky a rezervoáry.

MD 9.5.4.2. (ISO/IEC 17029)

Validace nebo ověřování musí být prováděny s odbornou skepsí, která předpokládá, že předložené informace a údaje mohou být nesprávné, dokud se neprokáže opak.

9.6 Přezkoumání

MD 9.6.1. Dokumentace vyplývající z validační nebo ověřovací činnosti by měla zahrnovat dostatečnou sledovatelnost, aby bylo možné prokázat, že riziko validace/ověřování bylo sníženo na přijatelnou úroveň.

9.7 Rozhodnutí a vydání stanoviska k validaci/ověřování

MD 9.7.1.3.1.

VOO musí zajistit, aby znění zprávy o faktických zjištěních bylo takové, že nebude prohlašovat ani naznačovat poskytnutí jistoty zamýšleným uživatelům. To musí platit také v případě, že VOO testoval prvky prohlášení za použití dohodnutých postupů v případě smíšeného závazku.

9.8 Skutečnosti zjištěné po vydání stanoviska k validaci/ověřování

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

9.9 Vyřizování odvolání

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

9.10 Vyřizování stížností

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

9.11 Záznamy

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

10 Požadavky na informace

10.1 Veřejně dostupné informace

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

10.2 Další dostupné informace

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

10.3 Odkaz na validaci/ověřování a použití značek

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

10.4 Důvěrnost

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

11 Požadavky na systém managementu

11.1 Obecné

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

11.2 Přezkoumání systému managementu

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

11.3 Interní audit

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

11.4 Nápravná opatření

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

11.5 Opatření k řešení rizik a příležitostí

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

11.6 Dokumentované informace

Žádné další požadavky pro ISO 14065.

Bibliografie

ISO 14064-1:2018 Skleníkové plyny – Část 1: Specifikace s návodem pro stanovení a vykazování emisí a propadů skleníkových plynů pro organizace

ISO 14064-2:2019 Skleníkové plyny – Část 2: Specifikace s návodem pro stanovení, monitorování a vykazování snížení emisí nebo zvýšení propadů skleníkových plynů pro projekty

ISO 14064-3:2019 Skleníkové plyny – Část 3: Specifikace s návodem na ověřování a validaci prohlášení o skleníkových plynech

ISO 14065:2020 Obecné zásady a požadavky na orgány validující a ověřující environmentální informace

ISO 14067 Skleníkové plyny – Uhlíková stopa produktů – Požadavky a směrnice pro kvantifikaci

Konec závazného dokumentu IAF pro aplikaci normy ISO 14065:2020.

Další informace

Další informace o tomto dokumentu nebo jiných dokumentech IAF získáte od kteréhokoli člena IAF nebo na sekretariátu IAF.

Kontaktní údaje členů IAF naleznete na internetových stránkách IAF: <http://www.iaf.nu>.

Sekretariát:

Elva Nilsen, tajemník IAF

Telefon +1 (613) 454-8159

E-mail: secretary@iaf.nu

**Potřebujete
více informací?**

KONTAKTUJTE NÁS

Adresa:

Hájkova 2747/22, 130 00 Praha 3

Web:

www.cai.cz

Facebook:

facebook.com/akreditaceCR

E-mail:

mail@cai.cz

Telefon:

+420 272 096 222

Twitter:

twitter.com/akreditace

Linkedin:

linkedin.com/company/akreditace

ACCREDITO „
dávám
„ důvěru.

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI, O.P.S.